EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 17.7.2007
KOM(2007) 398 lopullinen

KOMISSION KAHDESKYMMENESNELJÄS VUOSIKERTOMUS

YHTEISÖN OIKEUDEN SOVELTAMISEN VALVONNASTA (2006)

[SEK(2007) 975]
[SEK(2007) 976]

KOMISSION KAHDESKYMMENESNELJÄS VUOSIKERTOMUS

YHTEISÖN OIKEUDEN SOVELTAMISEN VALVONNASTA
(2006)

Euroopan komissio laatii vuosittain kertomuksen yhteisön oikeuden soveltamisen valvonnasta vastauksena Euroopan parlamentin (9. helmikuuta 1983 annettu päätöslauselma) ja jäsenvaltioiden (7. helmikuuta 1992 Maastrichtissa allekirjoitettuun sopimukseen liitetyn julistuksen N:o 19 2 kohta) esittämiin pyyntöihin. Kertomus on laadittu myös Eurooppa-neuvoston ja tietyistä toiminta-aloista vastaavien neuvostojen pyyntöjen perusteella.

1. JOHDANTO

Perussopimusten valvojana komissio takaa yhteisön lainsäädännön yhdenmukaisen soveltamisen jäsenvaltioissa ja valvoo sitä EY:n perustamissopimuksen 211 artiklan mukaisesti. Perustamissopimuksen 226 artiklan mukaan komissio voi ryhtyä oikeustoimiin sellaista jäsenvaltiota vastaan, joka on jättänyt täyttämättä perustamissopimuksen mukaan sille kuuluvan velvollisuuden, esimerkiksi jos se antaa tai pitää voimassa lainsäädäntöä tai sääntöjä, jotka ovat yhteisön oikeuden vastaisia.

Komission vuonna 2001 julkaisemassa eurooppalaista hallintotapaa koskevassa valkoisessa kirjassa[1] korostetaan, että vastuu yhteisön oikeuden soveltamisesta on ensisijaisesti jäsenvaltioiden viranomaisilla ja tuomioistuimilla. Rikkomisesta johtuvien menettelyjen ensisijaisena tarkoituksena on kannustaa jäsenvaltioita noudattamaan yhteisön lainsäädäntöä vapaaehtoisesti ja mahdollisimman nopeasti. Komissio on pyrkinyt tehostamaan yhteistyötään jäsenvaltioiden kanssa ongelmien ratkaisussa täydentävillä tai vaihtoehtoisilla menetelmillä.

Tässä 24. vuosikertomuksessa, johon kuuluvat liitteinä myös komission yksiköiden asiakirjat (SEK(2007) 975) sekä tilastolliset liitteet (SEK(2007) 976), esitetään tiivistelmä toimista, joita komissio on toteuttanut yhteisön oikeuden soveltamisen valvomiseksi vuonna 2006.

2. UNIONIN LAAJENTUMINEN JA DIREKTIIVIEN TÄYTÄNTÖÖNPANOTOIMISTA ILMOITTAMINEN

Vuonna 2006 toteutettiin lopulliset valmistelut, jotka koskivat Bulgarian ja Romanian liittymistä unioniin. Molemmat maat käyttivät direktiivien kansallista täytäntöönpanoa koskevaa sähköistä ilmoitusjärjestelmää täyttääkseen yhteisön säännöstöön liittyvän ennakkoilmoitusvelvoitteensa.

Tällä hetkellä kaikki 27 jäsenvaltiota ilmoittavat vapaaehtoisesti sähköisen ilmoitustietokannan kautta kansallisista toimenpiteistä, joilla ne panevat direktiivit täytäntöön.

Tammikuussa 2006 keskimäärin 98,93 prosenttia direktiiveistä, joihin kohdistui kansallisia täytäntöönpanotoimenpiteitä, oli ilmoitettu (25 jäsenvaltiota). Tämä keskimääräinen osuus kohosi 99,06 prosenttiin vuoden 2006 lopulla.[2]

3. RIKKOMISESTA JOHTUVAT MENETTELYT

Komission käynnistämien rikkomisesta johtuvien menettelyjen kokonaismäärä väheni hieman; vuonna 2005 niiden määrä oli 2 653 ja vuonna 2005 2 518. Joulukuun 31. päivänä 2006 kaikista rekisteröidyistä 2 518 asiasta 1 642 oli edelleen käsiteltävänä. Myös rekisteröityjen kanteluiden lukumäärä väheni hieman: vuonna 2005 niitä oli 1 154 ja vuonna 2006 1 049. Kanteluiden osuus oli 41,7 prosenttia kaikista vuonna 2006 havaituista rikkomistapauksista. Komission omien tutkimustensa perusteella käynnistämien menettelyjen

---

1 Eurooppalainen hallintotapa – valkoinen kirja (KOM(2001) 428).

2 Ks. yksityiskohtaiset tiedot jäsenvaltioittain pääsihteeristön Internet-sivuilta Europa-palvelimella: http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/droit_com/index_fr.htm#transpositions

määrä lisääntyi 433 tapauksesta (2005) 565 tapaukseen vuonna 2006 (24 %) 25 jäsenvaltion EU:ssa.

Kansallisten täytäntöönpanotoimien ilmoittamatta jättämisestä johtuvien menettelyjen määrä väheni 16 prosenttia vuoteen 2005 nähden eli 1 079:stä 904:een (25 jäsenvaltiota). Tätä selittää osittain kaksi tekijää: 1) niiden direktiivien määrä väheni, joiden täytäntöönpanon määräaika oli kyseisenä vuonna, 123:sta (2005) 108:aan, ja 2) jäsenvaltiot tekivät ilmoitukset entistä paremmin hyvissä ajoin.

Kaikkien vuosina 1999–2005 kirjattujen rikkomistapausten käsittelyyn kulunut aika oli keskimäärin 20,5 kuukautta, laskettuna kirjaamishetkestä kirjeen lähettämiseen yhteisöjen tuomioistuimelle EY:n perustamissopimuksen 226 artiklan mukaisesti; vuosina 1999–2002 käsittelyaika oli keskimäärin 24 kuukautta. Kanteluun perustuvien tai komission yksiköiden omien tutkimusten perusteella havaitsemien rikkomistapausten käsittelyaika oli keskimäärin 28 kuukautta, kun se kaudella 1999–2002 oli 35 kuukautta. Rikkomistapauksissa, jotka johtuivat direktiivien täytäntöönpanemiseksi toteutettujen kansallisten toimien ilmoittamatta jättämisestä, käsittelyaika oli keskimäärin 14,5 kuukautta (15 kuukautta kaudella 1999–2002).

Uudelleenlaadintaa koskeva komission tiedonanto EY:n perustamissopimuksen 228 artiklan soveltamisesta annettiin 12. joulukuuta 2005 (SEK(2005) 1658), ja sen seurauksena nyt on tarkasteltu säännöllisemmin rikkomistapauksia, joissa jatkuvasti on jätetty noudattamatta yhteisöjen tuomioistuimen tuomioita. Vuoden 2006 loppupuolella oli havaittavissa lievä nouseva suuntaus tuomioistuimen käsiteltäväksi 228 artiklan perusteella saatettujen asioiden lukumäärässä. Kymmenessä tapauksessa asia saatettiin tuomioistuimen käsiteltäväksi toisen kerran, ja myöhemmin näistä peruutettiin kaksi, kun oli saatu ilmoitus vaadituista täytäntöönpanotoimenpiteistä.

4. YHTEISÖN LAINSÄÄDÄNNÖN SOVELTAMISEN TEHOKKAAMPAA VALVONTAA KOSKEVAN KOMISSION TIEDONANNON KOM(2002) 725 TÄYTÄNTÖÖNPANO

Komission yksiköt ovat jatkaneet tiedonannon täytäntöönpanoa pyrkimällä nopeuttamaan rikkomistapausten arviointia ja käsittelyä sekä noudattamaan hyvää hallintotapaa erityisesti yhteydenpidossa kantelun tekijöiden kanssa. Komissio on seurannut jäsenvaltioiden mahdollisia rikkomistapauksia ja keskittynyt edelleen nopeuttamaan direktiivien myöhäiseen täytäntöönpanoon liittyviä menettelyitä ja kiinnittänyt erityishuomiota tuomioistuimen tuomioiden noudattamiseen. Käytössä on yhdistelmä erilaisia toimia – asiantuntijaryhmiä, kahdenvälisiä kokouksia ja kontakteja, alakohtaisia pakettikokouksia, koulutustapahtumia, tiedotus- ja avoimuuskampanjoita – ja liittymistä edeltäviä valvontakontakteja on pidetty yllä. Samalla komissio on noudattanut alaa koskevaa tarkistuspolitiikkaa, jossa se on ottanut huomioon 21. ja 22. kertomusta koskevan parlamentin päätöslauselman ja joka hyväksyttiin toukokuussa 2006 parempaa sääntelyä käsittelevässä paketissa. Tarkistuksen keskeiset alueet esitettiin marraskuussa 2006 julkaistussa komission tiedonannossa *Strateginen katsaus: Sääntelyn parantaminen Euroopan unionissa*[3], jossa myös ilmoitettiin uudesta vuonna 2007 julkaistavasta tiedonannosta. Tiedonannossa vahvistetaan komission arviointi nykytilanteesta ja esitetään sen tuleva politiikka.

[3] KOM(2006) 689.

5. EUROOPAN PARLAMENTILLE ESITETTYJEN VETOOMUSTEN KAUTTA ESILLE TULLEET RIKKOMISET

Parlamentille esitetyt vetoomukset ovat tärkeä tietolähde puutteiden havaitsemiseksi yhteisön oikeuden soveltamisessa. Monissa tapauksissa vetoomus on esitetty samaan aikaan kuin kantelu komissiolle, ja vetoomuksen tekijän esittämät tosiseikat ovat jo komission yksiköiden tutkittavana osana rikkomismenettelyä.
Eniten vetoomuksia esitetään ympäristö- ja sisämarkkina-asioissa.

Ympäristöalaa koskevat vetoomukset ovat erityisen merkittäviä, koska komissiolla ei ole valtuuksia tarkastaa EY-säädösten käytännön täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa.

Sisämarkkinoihin liittyviä vetoomuksia esitetään edelleen huomattavasti kahdella alalla. Tutkintojen tunnustamisen alalla vahvistuivat edelleen pikemminkin ammattipätevyyden eikä niinkään akateemisten tutkintojen tunnustamista koskevat säännöt. Julkisten hankintojen alalla Valencian alueen kaupunkisuunnittelulakeihin liittyy edelleen paljon kysymyksiä.

Muihin asioihin, kuten kansalaisten ongelmiin EU:n ulkorajoilla ja alv-palautuksiin, liittyviä vetoomuksia saatiin vähemmän.

6. MERKITTÄVIN KEHITYS KOMISSION TOIMIALOITTAIN

Seuraavassa esitellään merkittävimpiä kehityssuuntauksia toimialoittain.

Maatalouden alalla pyrittiin kahteen tavoitteeseen: poistamaan esteitä maataloustuotteiden vapaalta liikkuvuudelta ja varmistamaan maatalousasetusten tehokas ja moitteeton soveltaminen. Maataloustuotteiden vapaan liikkuvuuden perinteisten esteiden poistamiseksi toteutettiin toimia.

Komissio myös muistutti jäsenvaltioita niiden velvoitteesta toimittaa vuosiraportteja kaikista maatalousalan valtiontukijärjestelmistä, ja alaa koskevien tuomioistuimen tuomioiden noudattamiseksi toteutettiin toimia.

Kilpailupolitiikan alalla ensisijaisena tavoitteena vuonna 2006 oli sähköisen viestinnän sääntelyjärjestelmään kuuluvan kilpailudirektiivin sekä avoimuusdirektiivin täytäntöönpanon valvonta. Komissio tutki useita epäiltyjä rikkomistapauksia, jotka liittyivät perustamissopimuksen 86 artiklaan yhdessä 82 artiklan kanssa sekä 31 artiklaan, ja lisäksi sulautuma-asetuksen 21 artiklan perusteella tehdyn komission päätöksen noudattamatta jättämistä.

Koulutuksen ja kulttuurin alalla on edelleen monia esteitä, jotka haittaavat opiskelijoiden vapaata liikkuvuutta EU:ssa. Koska EU:lla on alalla rajoitettu toimivalta, liikkuvuuden esteissä ei useinkaan ole kyse yhteisön lainsäädännön rikkomisesta. Akateemisten tutkintojen tunnustamisen alalla EU voi toimia ainoastaan tapauksissa, joissa on kyse kansalaisuuteen perustuvasta syrjinnästä. Monesti esteet ovat hallinnollisia ja liittyvät esimerkiksi tunnustamisprosessin pituuteen tai kustannuksiin. Näitä seurataan tiiviisti, koska ne vaikuttavat opiskelijoiden vapaaseen liikkuvuuteen. Vuonna 2006 käynnistettiin kaksi rikkomismenettelyä. Ensimmäisessä asianomainen jäsenvaltio (Kreikka) muutti lainsäädäntöään perustellun lausunnon jälkeen. Toisessa, joka koski Portugalia, perusteltu lausunto lähetettiin vuoden 2007 alussa.

Koulutukseen pääsyyn sovelletaan kansalaisuuden perusteella tapahtuvan syrjinnän kieltävää periaatetta, ja tähän liittyen vuonna 2006 tuli esiin uusia ongelmia, jotka johtuvat jäsenvaltioiden koulutusjärjestelmien erilaisesta organisoinnista. Itävallassa ja Belgiassa yhdenvertaisen kohtelun periaatteen soveltaminen johti siihen, että EU-opiskelijoiden määrä korkeakouluissa lisääntyi huomattavasti, koska näissä jäsenvaltioissa oman maan kansalaiset pääsevät vapaasti opiskelemaan ja naapurimaissa (Saksassa ja Ranskassa) taas sovelletaan tiukkoja pääsykiintiöitä tietyissä aineissa. Tästä syystä ensin mainitut maat ryhtyivät soveltamaan syrjivää kiintiöjärjestelmää muiden kuin oman maan kansalaisten pääsyyn korkeakouluihin. Tällainen erilainen kohtelu voidaan hyväksyä vain, jos se perustuu objektiivisiin perusteluihin, jotka eivät riipu asianomaisten henkilöiden kansalaisuudesta, ja jos se on oikeassa suhteessa kansallisten säännösten oikeutettuun tavoitteeseen nähden, mitä ei ole tähän mennessä osoitettu. Näillä tapauksilla on oikeudellista ja poliittista merkitystä vapaan liikkuvuuden ja yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi korkeakoulutuksen alalla.

Työllisyyden alaan liittyvät rikkomiset kattavat kaikki vuoden 2002 tiedonannossa esitetyt prioriteettikriteerit.

Joissakin tapauksissa kyseessä on sosiaaliturvaa ja työntekijöiden vapaata liikkuvuutta koskevien perustamissopimuksen artikloiden ja/tai johdetun oikeuden (esim. asetuksen säännösten) oletetusta väärästä soveltamisesta. Toisaalta taas työlainsäädäntöön, työterveyteen ja työturvallisuuteen sekä syrjimättömyyteen (perustamissopimuksen entiseen 13 artiklaan perustuvat direktiivit, joiden täytäntöönpanon määräaika päättyi vuonna 2003) liittyvissä rikkomistapauksissa on useimmiten kyse siitä, että kansallisista täytäntöönpanotoimenpiteistä ei ole ilmoitettu tai direktiivit on pantu virheellisesti täytäntöön. Naisten ja miesten tasa-arvon alalla rikkomiset liittyvät enimmäkseen noudattamatta jättämiseen (yleensä perustana on yksittäinen kantelu, kirjallinen kysymys tai vetoomus). Kaikilla aloilla on tarvittaessa varmistettu järjestelmällinen seuranta tapauksissa, joissa jäsenvaltiot eivät ole noudattaneet yhteisöjen tuomioistuimen tuomiota.

Jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä on tarkasteltu siltä osin, miten 15 ja 25 jäsenvaltiota ovat hyödyntäneet liittymissopimusten siirtymämääräyksiin sisältyviä suojalausekkeita, jotka koskevat siirtotyöntekijöiden vapaata liikkuvuutta ja siihen liittyviä samankaltaisia seikkoja.

Yritys- ja teollisuuspolitiikan alalla tärkeimpänä tavoitteena on taata hyödykkeiden sisämarkkinat.

Komissio on valvonut nykyisen lainsäädännön täytäntöönpanoa perustamissopimuksen 226 ja 228 artiklaan perustuvien rikkomismenettelyjen kautta ja on edelleen vahvistanut ehkäiseviä toimia direktiivin 98/34/EY kautta tarjoamalla useisiin säädösluonnoksiin liittyvää tulkinta-apua ja ohjeita. Lisäksi toteutettiin uusia toimia, joilla pyrittiin tiivistämään yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa direktiivien täytäntöönpanossa.

Rikkomismenettelyissä etusijalle asetettiin tapaukset, joissa oli kyse direktiivien kansallisten täytäntöönpanotoimien ilmoittamatta jättämisestä, tuomioistuimen tuomioiden noudattamatta jättämisestä (228 artikla) sekä rakenteellisten ongelmien esiintymistä koskevista kanteluista. Komissio käynnisti 186 rikkomismenettelyä, jotka liittyivät *ilmoittamatta jättämiseen*, ja 4 menettelyä, jotka liittyivät *tuomioistuimen tuomioiden noudattamatta jättämiseen*.

25 jäsenvaltion EU:ssa hyödykkeiden sisämarkkinoihin liittyvien sääntöjen täytäntöönpano on parantunut, jos tarkastellaan kanteluiden lukumäärää. Osittain aktiivisten toimien tuloksena (esim. yhteydet jäsenvaltioihin, pakettikokoukset, Solvit-verkosto ja komiteat) kaikkiaan 339

tapausta ratkaistiin vuonna 2006. Vain kahdeksassa tapauksessa komission täytyi nostaa jäsenvaltiota vastaan kanne yhteisöjen tuomioistuimessa. Direktiivien täytäntöönpanoon liittyvien kanteluiden määrä sitä vastoin lisääntyi vuoteen 2005 verrattuna.

Ympäristöasioissa komission prioriteettina vuonna 2006 oli edelleen EU:n ympäristölainsäädännön asianmukainen täytäntöönpano. Ympäristöalan osuus oli noin viidennes kaikista komission tutkittavina olevista tapauksista, jotka koskivat yhteisön lainsäädännön noudattamatta jättämistä, ja se on edelleen ala, jolla on eniten vireillä olevia tapauksia. Myönteistä taas on se, että 10 uuden jäsenvaltion liityttyä EU:hun vuonna 2004 vireillä olevien tapausten määrä ei lisääntynyt suhteettomasti.

Kanteluiden ja rikkomisten käsittelyssä yleensä etusijalle asetettiin tapaukset, jotka koskivat ympäristödirektiivien puutteellista täytäntöönpanoa, yhteisön ympäristölainsäädäntöön perustuvien toissijaisten velvoitteiden täyttämättä jättämistä, puutteelliseen täytäntöönpanoon liittyviä järjestelmäongelmia sekä suuria infrastruktuurihankkeita. Puutteellisen täytäntöönpanon osuus vireillä olevista tapauksista (17,81 %) ja rikkomistapauksista (22,61 %) on huomattava. Eniten vireillä olevia tapauksia oli luontoon liittyvässä lainsäädännössä (250 tapausta), jonka jälkeen tulivat jätteisiin (119), veteen (103), vaikutustenarviointiin (98) sekä ilmaan (89) liittyvä lainsäädäntö ja 26 tapausta muilta aloilta.

Kalatalouden alalla meren elollisten luonnonvarojen kestävällä hoidolla pyritään saavuttamaan sosiaalista ja taloudellista etua pitkällä aikavälillä.

Luonnonvarojen suojelua koskevia sääntöjä soveltamisessa erityishuomiota on kiinnitetty kansallisten valvontajärjestelmien toimintaa koskevien vaatimusten noudattamiseen, teknisten säilyttämistoimenpiteiden soveltamisen valvontaan, saaliita ja pyyntiponnistusta koskevien tietojen ilmoittamiseen, laivaston kapasiteettiin sekä ajoverkkojen käyttöön.

Komissio jatkoi edelleen Euroopan kalastuksenvalvontaviraston perustamiseen liittyviä toimia.

Tietoyhteiskunnan ja tiedotusvälineiden alalla sähköisen viestinnän sääntelyjärjestelmän täytäntöönpanon valvonnassa painopiste on siirtynyt varsinaisesta täytäntöönpanosta noudattamisen ja tehokkaan soveltamisen varmistamiseen kaikissa 25 jäsenvaltiossa, ja etenkin on tarkasteltu vuoden 2005 täytäntöönpanokertomuksen liitteessä esiin tuotuja tärkeimpiä ongelmia. Tämän mukaisesti uusissa menettelyissä on keskitytty tapauksiin, joissa soittajan sijaintitiedot eivät välity pelastusviranomaisille kiinteistä ja/tai matkapuhelinliittymistä soitetuissa 112-hätäpuheluissa ja joissa markkinakatsauksia ei ole toimitettu ajoissa, sekä kansallisiin siirtovelvoitteita (must-carry) koskeviin säännöksiin. Muut käsitellyt aiheet koskivat esimerkiksi kansallisten telehallintojen itsenäisyyttä ja valtuuksia, oikeutta hakea muutosta kansallisten telehallintojen tekemiin päätöksiin, asennusoikeuksia, tilaajayhteyksien eriyttämistä koskevien viitetarjouksien puuttumista, kustannuslaskentaa, numerojen siirrettävyyttä ja yleispalvelun rahoitusjärjestelmää. Lisätäkseen avoimuutta kaikkien sidosryhmien kannalta komissio on edelleen julkaissut lehdistötiedotteita käynnistettyjen menettelyjen kussakin vaiheessa.

Tiedotusvälineitä koskevan politiikan alalla tärkeimmät kehitysaskelet liittyvät televisio ilman rajoja -direktiivin tarkistukseen, jota koskevasta ehdotuksesta käydään parhaillaan keskusteluja neuvostossa ja parlamentissa. Julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäytöstä annetulla direktiivillä 2003/98/EY pyritään helpottamaan direktiiviin perustuvien yhteisön laajuisten palveluiden luomista, tehostamaan valtioiden rajat ylittävää julkisen sektorin tiedon uudelleenkäyttöä lisäarvopalveluissa sekä rajoittamaan kilpailun

vääristymiä yhteisön markkinoilla. Komissio on seurannut tiiviisti täytäntöönpanoprosessia ja antanut teknistä apua lisätäkseen uudelleenkäyttöä ja helpottaakseen hyvien toimintatapojen vaihtoa jäsenvaltioissa.

Sähköisistä allekirjoituksista annetun direktiivin soveltamisesta laadittiin raportti; direktiivi ei ollut rikkomismenettelyjen kohteena.

Oikeudellinen yksikkö: Sellafieldin ydinpolttoaineen jälleenkäsittelylaitosta koskevassa asiassa yhteisöjen tuomioistuimen tuomio perustui osittain EY:n perustamissopimuksen 292 artiklaan; tämä oli ensimmäinen kerta, kun artiklaan vedottiin ja sitä sovellettiin. Tuomioistuimen mukaan sillä on yksinomainen tuomiovalta päättää kiistoista, jotka liittyvät yhteisön lainsäädännön tulkintaan ja soveltamiseen, ja se katsoi, että Irlanti ei ollut noudattanut velvoitteitaan, kun se vei Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisen kiistan, joka koski pääasiassa yhteisön lainsäädäntöä, käsiteltäväksi merioikeusyleissopimuksessa määrättyyn välimiesoikeuteen.

Oikeus-, vapaus- ja turvallisuusasioissa kahden tärkeän direktiivin (2003/109/EY ja 2004/83/EY) täytäntöönpanon määräajat päättyivät vuonna 2006. Direktiiveillä myönnettiin merkittäviä turvapaikkaan ja maahanmuuttoon liittyviä oikeuksia kolmansien maiden kansalaisille. Myös tärkeän direktiivin 2004/38/EY, jolla vahvistetaan ja päivitetään EU:n kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä vapaata liikkuvuutta koskevia oikeuksia, täytäntöönpanon määräaika oli vuonna 2006. Komissio laati raportin opiskelijoiden sekä työelämän ulkopuolella ja eläkkeellä olevien unionin kansalaisten oleskeluoikeutta koskevien direktiivien 93/96/EY, 90/364/ETY, 90/365/ETY soveltamisesta.

Haagin ohjelmaan liittyvä toinen tärkeä seikka oli ensimmäisen Plus-tulostaulun laatiminen. Täytäntöönpanoprosessin seurannan lisäksi tiedonannossa tarkasteltiin ensimmäistä kertaa oikeus-, vapaus- ja turvallisuuspolitiikan täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa.

Sisämarkkina-asioissa komissio tehosti vuonna 2006 toimintaansa yhteisön lainsäädännön soveltamisen alalla. Tavoitteena oli kehittää edelleen täytäntöönpanopolitiikkaa ja tehdä siitä poliittinen väline pääosaston yleisprioriteettien edistämiseksi. Toimia on keskitetty seuraaville aloille:

Vuoden 2002 tiedonannon seuranta – Tiedonantoon kirjattujen periaatteiden aktiivista soveltamista jatkettiin. Komissio järjesti eri aloja käsitteleviä pakettikokouksia ja täytäntöönpanoseminaareja. Näillä varmistettiin ongelmia ehkäisevä vuoropuhelu jäsenvaltioiden kanssa ja vaikutettiin kansallisten täytäntöönpanotoimenpiteiden parempaan valmisteluun. Sisämarkkinoiden pääosasto toi entistä voimakkaammin esiin Solvit-verkostoa täydentävänä ongelmanratkaisumekanismina.

Sisämarkkinoihin vaikuttavien direktiivien saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä 12. heinäkuuta 2004 annetun suosituksen seuranta – Jäsenvaltioiden kanssa vaihdettiin edelleen tietoja suosituksen täytäntöönpanosta. Kyselyssä kävi ilmi, että useita komission suosituksista oli otettu käyttöön ja ne tulivat konkreettisesti esiin jäsenvaltioiden aloitteissa. Heinäkuussa 2006 julkaistussa sisämarkkinoiden tulostaulukossa[4] analysoitiin tuloksia ja pääteltiin, että suosituksella on ollut tärkeä asema täytäntöönpanovajeen vähentämisessä useimmissa jäsenvaltioissa.

---

[4] Ks. http://europa.eu.int/comm/internal_market/score/index_en.htm.

Rikkomismenettelyjen priorisointi – Rikkomismenettelyjen toimivuuden ja tehokkuuden parantamista on pohdittu ottaen huomioon markkinat ja oikeudelliset vaatimukset. Menettelyjä on tehostettava (esim. hierarkia, käsittelyn nopeuttaminen, asianmukaisimman toimintatavan valinta kutakin tunnistettua ongelmaa varten), jotta saadaan konkreettisempia tuloksia kansalaisten ja yritysten kannalta. Pohdinnoissa päädyttiin paremman valitusten ja rikkomisten käsittelystrategian kehittämiseen ja toteuttamiseen. Uudessa lähestymistavassa otettiin käyttöön esikuva-analyysijärjestelmä, jotta tärkeisiin tapauksiin löydettäisiin ratkaisut nopeammin. Siinä otetaan myös paremmin huomioon kartoitettujen ongelmien vaikutus sisämarkkinapolitiikan keskeisiin tavoitteisiin. Prioriteettikäsittelyyn otetaan myös ne ongelmat, jotka haittaavat perusvapauksien harjoittamista tai johdetun oikeuden moitteetonta toimintaa.

Sijoittautumisoikeus ja palveluiden vapaa liikkuvuus – Tärkeimmät toiminta-alat – samoin kuin edeltävinä vuosina – olivat komennustyöntekijät, potilaiden liikkuvuus ja sairaanhoitokustannusten korvaaminen, apteekkien perustaminen, uhkapelit, ajoneuvojen katsastuslaitosten hyväksyminen, myymälöiden perustaminen, sertifiointipalvelut sekä yksityiset turvapalvelut.

Aluepolitiikka: Euroopan aluekehitysrahastosta saatava tuki ohjelmille tai yksittäisille koheesiorahaston hankkeille perustuu yhteistyökumppanuuden periaatteeseen eli tiiviiseen yhteistyöhön komission ja kansallisten (ja alueellisten) viranomaisten välillä. Viimeksi mainitut ovat oikeudellisesti vastuussa rahastojen rahoittamien hankkeiden moitteettomasta toteutuksesta. Niiden on erityisesti varmistettava, että noudatetaan yhteisön ympäristö- ja sisämarkkinapolitiikkaa (julkisia hankintoja koskeva direktiivi) sekä moitteettoman varainhoidon periaatteita.

Terveys- ja kuluttajansuojapolitiikan alalla etusijalla oli edelleen EU:n terveys- ja kuluttajalainsäädännön asianmukainen täytäntöönpano määräajassa.

Elintarvike- ja eläinlääkintätoimiston tekemät tarkastukset muodostavat perustan jäsenvaltioiden kanssa tehtävälle tiiviille yhteistyölle, jonka tavoitteena on saavuttaa elintarvikkeiden turvallisuuden, eläinten terveyden, eläinten hyvinvoinnin ja kasvien terveyden korkea taso. Komissio toimii epäröimättä sellaisia jäsenvaltiota vastaan, jotka viivyttelevät puutteiden korjaamiseen tähtäävien toimintasuunnitelmien toteuttamisessa, jotka eivät toteuta riittäviä toimia tai joissa on havaittu ihmisten tai eläinten terveyteen kohdistuvia merkittäviä uhkia.

Komissio on toteuttanut nopeita toimia myös tupakkatuotteiden markkinointia koskevan lainsäädännön alalla.

Kuluttajansuojapolitiikan alalla komissio käynnisti useiden direktiivien täytäntöönpanoa koskevan perusteellisen tarkastelun, jolla pyrittiin saavuttamaan yhteisön lainsäädännön yhdenmukainen soveltaminen niin, että turvataan riittävällä tavalla kuluttajien edut, terveys ja turvallisuus yhtenäismarkkinoilla.

Komission omasta aloitteesta käynnistettyjen tapausten lukumäärä lisääntyi merkittävästi vuoden 2006 aikana.

Verotus- ja tulliasioissa tilanne oli vuonna 2006 seuraavanlainen. Verotuksen alalla jäsenvaltioiden lainsäädännössä esiintyi edelleen merkittävässä määrin mahdollisia rikkomisia huolimatta siitä, että direktiivien täytäntöönpanosta ilmoitetaan hyvin ja yhteisön

lainsäädännön soveltamisen valvonnassa on noudatettu enemmän ennakoivaa rikkomispolitiikkaa.

Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöä välittömän verotuksen alalla on kehitetty jälleen, minkä vuoksi komission on täytynyt tiivistää seurantaa. Seurannassa on keskitytty valtioiden rajat ylittävään osinkojen maksamiseen ja erityisesti ulkomaille maksettavien osinkojen verottomuuteen tapauksissa, joissa maan kansalaisille maksettuja osinkoja ei ole verotettu (syrjintä ja investointien este).

Välillisen verotuksen alalla ennakoivan rikkomispolitiikan ansiosta laadittiin autoverotukseen liittyvä suunnitelma, jotta voitaisiin havaita ja käynnistää tarvittaessa rikkomismenettelyt jäsenvaltioita kohtaan. Joitakin rikkomismenettelyitä käynnistettiin asioissa, jotka liittyivät alennettujen alv-prosenttien soveltamiseen ja postipalveluiden verokohteluun, ja myös sellaisia jäsenvaltioita vastaan ryhdyttiin toimiin, joissa on asetettu savukkeiden vähittäismyynnille vähimmäishinta.

Energia- ja liikennepolitiikan alalla ilmoittamatta jättämistä koskevien tapausten suhde muihin rikkomistapauksiin (noudattamatta jättäminen, virheellinen soveltaminen) on laskenut 35 prosenttiin. Suuntauksen taustalla ovat toimet, joilla on tarkastettu, noudatetaanko direktiiviä kansallisissa täytäntöönpanotoimenpiteissä. Näiden seurauksena noudattamattajättämistapauksissa lähetettiin lukuisia virallisia ilmoituksia (91) ja perusteltuja lausuntoja (53).

Energia-alalla tarkasteltiin vuonna 2003 annettujen sähkön ja maakaasun sisämarkkinoita koskevien direktiivien moitteetonta soveltamista, koska nämä direktiivit ovat keskeisiä pyrittäessä varmistamaan sähkön ja maakaasun markkinoiden avaaminen Euroopassa.

Komission yksiköt ovat tehostaneet toimintaansa Euratom-sopimuksen noudattamatta jättämiseen liittyvissä tapauksissa. Toimet liittyvät säteilysuojelua koskevaan yhteisön oikeuteen sekä muihin ydinmateriaalivalvontaa, ulkosuhteita ja Euratomin hankintakeskuksen roolia koskeviin velvoitteisiin.

Liikenneasioissa tarkasteltiin tienkäyttömaksuja koskevan direktiivin moitteetonta soveltamista sekä toiseen rautatiepakettiin kuuluvien direktiivien täytäntöönpanoa. Ilmaliikenteen alalla komissio päätti nostaa yhteisöjen tuomioistuimessa kanteen yhtä jäsenvaltiota kohtaan, koska se ei ole noudattanut EU:n lainsäädäntöä, joka koskee kansallisen valvontaviranomaisen perustamista yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan puitteissa. Meriliikenneturvallisuusasioissa on jatkettu toimia niitä jäsenvaltioita vastaan, jotka eivät noudata yhteisön lainsäädäntöä, joka koskee satamavaltion suorittamaa valvontaa ja aluksella syntyvän jätteen ja lastijäämien vastaanottolaitteita satamissa.

Niitä jäsenvaltioita vastaan on nostettu tuomioistuimessa kanne, jotka eivät ole panneet täytäntöön tieliikenteen työajoista annettua direktiiviä tai ilmaliikenteen turvallisuuteen liittyvistä tapahtumista ilmoittamista koskevaa direktiiviä.

Henkilöstöön ja hallintoon liittyvissä asioissa kaksi vireillä ollutta rikkomismenettelyä jäsenvaltioita vastaan päätettiin. Ne koskivat henkilöstösääntöjen soveltamista ja erityisesti henkilöstön mahdollisuutta siirtää hankittuja eläkeoikeuksia yhteisön järjestelmään.

Budjettiasioissa komissio on seurannut kaikkia tapauksia, joissa yhteisön lainsäädännön rikkominen on johtanut virheisiin tai myöhästymisiin omien varojen ja muiden tulojen

tulouttamisessa. Oikeudellisiin toimiin on ryhdytty, jos ongelma ei ole ratkennut alustavan kirjeenvaihdon tai omia varoja käsitelevässä neuvoa-antavassa komiteassa käytyjen keskustelujen perusteella.

Yhteisön tilastojen alalla yhteisön lainsäädännön soveltamista vuonna 2006 voidaan pitää tyydyttävänä, eikä yhtään uutta rikkomismenettelyä käynnistetty.

Laajentumisasioissa Turkin assosiaatiosopimuksen virheellistä soveltamista koskeva asia vietiin yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi; kyseessä oli sellaisten turkkilaisten työntekijöiden syrjintä, jotka halusivat pidentää oleskelulupaansa.